VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2020 neljänneksi lisätalousarvioksi
VM – Kuntatalous

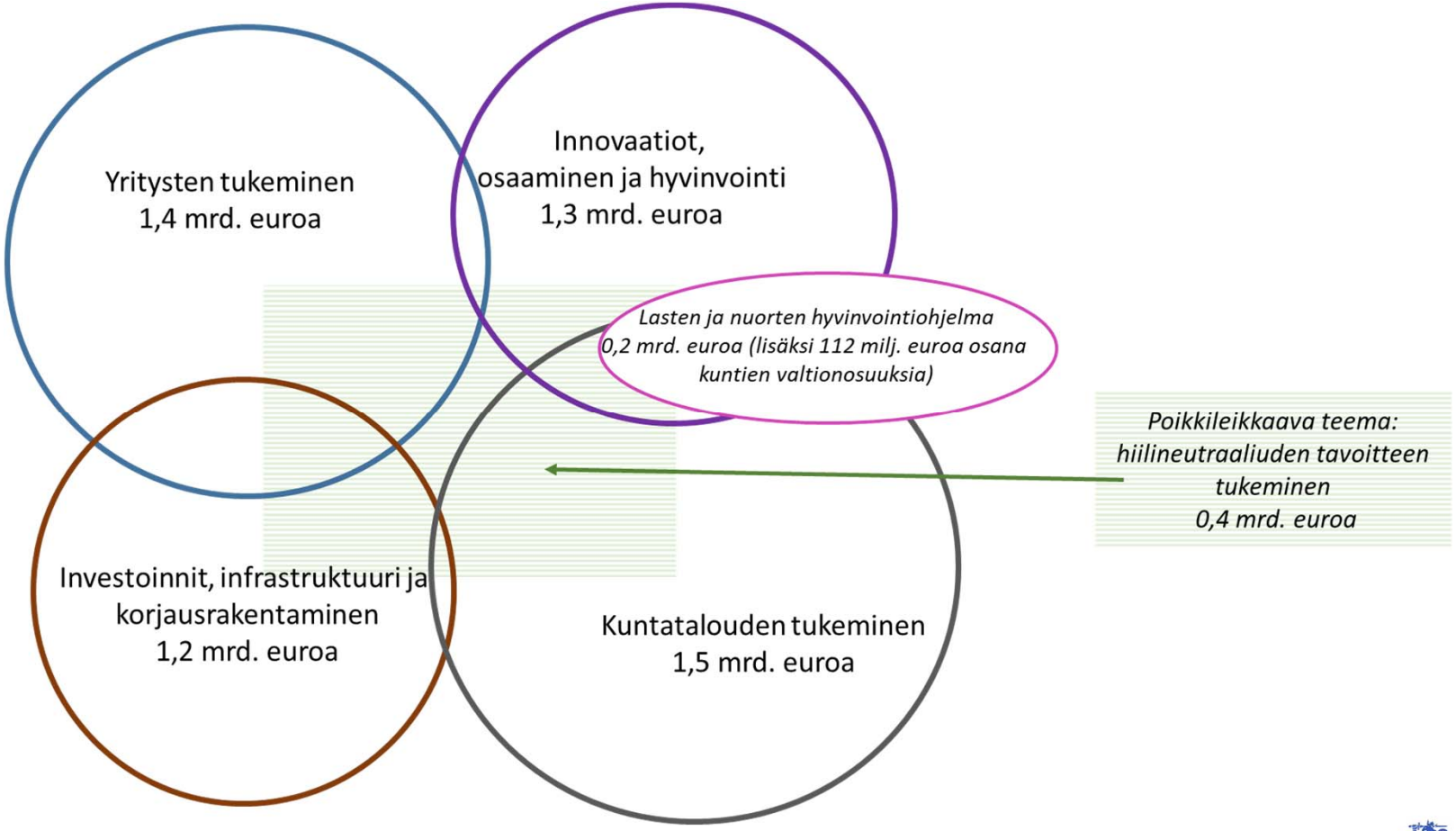
Tero Tyni, budjettineuvos, budjettiosasto
9.6.2020
Valtiovarainvaliokunta
Kunta- ja terveysjaosto

IV lisätalousarvion vaikutukset kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen

- Ns. normaaliasiat
  - Vanhuspalvelulaki +17,7 miljoonaa (+0,05 prosenttiyksikköä)
    - Tästä 5 miljoonaa on siirtoa STM momentilta
  - Laskentatekijöiden tarkentuminen (+9,3 miljoonaa)
- Kuntien elvytyspakettiin linkittyvät asiat
  - Siirto momentilta 28.90.32 30 miljoonaa (digitalisaation kannustinjärjestelmät)
  - Työttömyysturvan suojaosan korottaminen 3,4 miljoonaa (+0,62€/as)

- Suorat elvytystoimet (seuraava dia)

LTAE4 - talouden nopeaa elpymistä tukevien toimien kokonaismittaluokka

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Peruspalvelujen valtionosuus -elvytystoimet

- Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ehdotetaan korotettavan yhteensä 772,3 milj. eurolla vuodelle 2020
  - 112,3 milj. euroa kohdistettaisiin lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen ja se jaettaisiin kunnille osana valtionosuusjärjestelmää lasten lukumäärän perusteella 106,73€/alle 18 v asukas
  - 50 milj. euroa kohdistettaisiin harkinnanvaraisten valtionosuuksien korotukseen
    - huom lisäys 50 miljoonaa (9,11 euroa/as) uusi taso 60 miljoonaa
  - 60 miljoonaa euroa ikääntyneiden palvelujen varmistamiseksi (50,07 €/65v täyttänyt asukas)
  - 180 milj. euroa kohdistettaisiin kaikille kunnille asukaskohtaisesti yhtä suurella määrällä (32,80 euroa/asukas)
  - 370 milj. euroa kohdistettaisiin vuoden 2020 kunnallisveron jako-osuuksien suhteessa.

Sairaanhoitopiirien tukeminen

- Sairaanhoitopiirien avustamiseksi koronaviruspandemiaan liittyen perustetaan uusi momentti, jolle ehdotetaan myönnettävän 200 milj. euroa vuodelle 2020.
  - Määrärahaa saisi käyttää koronaviruspandemiasta aiheutuneiden kustannusten ja mahdollisten alijäämien kompensointiin
  - Raha tultaneen jakamaan sairaanhoitopiireille pääosin asukasluvun perusteella tapahtuva jako, osin alueella annetun teho-osastohoidon mukaisesti

Yhteisöveron määräaikainen jako-osuuden muutos

- Kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen korottaminen verovuodelle 2020
- Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta verovuonna 2020 korotetaan 10 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennetaan vastaavasti
- Muutos ei vaikuta yksittäisten kuntien jako-osuuksiin.
- Korotuksesta hyötyvät eniten ne kunnat, jotka saavat eniten yhteisöveroa.
- Kuntien yhteisöverotulot kasvavat 520 miljoonaa euroa, joista 410 miljoonaa euroa kertyy tänä vuonna ja loput seuraavien vuosien aikana

Muita kuntiin kohdistuvia ehdotuksia

- Joukkoliikenteen tukeen korvaamaan lipputulojen menetystä100 milj. euron lisäystä.
- Lähiövirkistysalueiden ja viheralueiden kunnostamiseen ja palveluihin 13 milj. euroa
- Kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopuminen 14,9 milj. euroa v. 2020 ja 15 milj. euroa v. 2021
- Tuulivoima-avustukset 2 milj. euroa
- Lähiöiden elinvoiman edistämiseksi sekä segregaation ehkäisemiseksi annettavien avustuksien määrä voi olla enintään 35 %. Tutkimus- ja selvityshankkeissa avustus voi olla 80 %. Aiemmin tukiprosentti 25 %

Elvytystoimia OKM:n hallinnonalalla

Lapset ja nuoret (153 milj. e)

- Maksuton harrastustoiminta osaksi koulupäivää 10 milj. e
- Varhaiskasvatuksessa olevien lasten tukeminen 14 milj. e
- Perusopetuksen oppilaiden tukeminen 70 milj. e
- Lukio-opiskelijoiden tukitoimet 17 milj. e
- Keskeyttäneet / keskeyttämisuhan alla / valmistumassa olevien opiskelijoiden ohjaus ja näytöt (am. koulutus) 30 milj. e
- Etsivän nuorisotyön vahvistaminen koulujen ja oppilaitoksia tukien 12 milj. e

Elvytystoimia OKM:n hallinnonalalla

Muita ”kuntaliitännäisiä” elvytystoimia

- Liikuntapaikkarakentaminen 6,8 milj. e
- Kulttuuritilojen peruskorjaus 3 milj. e
- Seurantalotoiminnan elvytys 3 milj. e
- Peruuntuneet kulttuuritapahtumat 9,6 milj. e

Muita ”kuntaliitännäisiä” lisätalousarvioasioita OKM:n hallinnonalalla

- Oppilasmaksutulojen palautukset ja tulonmenetykset taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaisen vossin piirissä oleville oppilaitoksille 9 milj. e
- Ap-ip –toiminnan maksumenetysten kompensointi 4,6 milj. e
- Opiskelijamaksutulojen menetysten korvaaminen vapaan sivistystyön oppilaitoksille 21,6 milj. e
- Lähihoitajakoulutuksen lisäys ammatillisessa koulutuksessa 16,5 milj. e
- Yleiset kirjastot: digi-aineistojen hankinta lapsille ja nuorille 800 te

Kuntatalouden tukeminen koronakriisissä VM pääluokassa

		2020	2021	
Momentti	Nimike	1000 euroa	1000 euroa	Elvytystoimenpide
28.90.30	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	112 300		Lasten, nuorten ja perheiden tukeminen koronaviruspandemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa ja sen jälkihoidossa.
28.90.30	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	50 000		Harkinnanvaraisten valtionosuuksien euromäärän kasvattaminen
28.90.30	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	550 000		Peruspalvelujen valtionosuuden määräaikainen korottaminen kuntien taloudellisen tilanteen tukemiseksi
28.90.30	Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen	60 000		Vanhustenhuollon tukeminen
28.90.34	Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin	200 000		Avustus sairaanhoitopiireille aiheutuvien kustannusten ja mahdollisten alijäämien kattamiseksi (uusi momentti)
11.01.02	Yhteisövero	410 000	100 000	Kuntien yhteisöveron jako-osuuden korottaminen 10 %-yksiköllä kuntatalouden tukemiseksi ja vastaavasti valtion jako-osuuden alentaminen.
	Yhteensä	1 382 300	100 000	

Kuntamiljardi on siis 1,4 miljardia + yhteisöveron 100 miljoonaa tulevina vuosina

JA lisäksi edellä mainitut

- Joukkoliikenteen 100 miljoonaa
- Työttömyysturvan suojaosuus 3,4 miljoonaa
- OKM lasten ja nuorten ohjelma 153 miljoonaa
- OKM muut 22,4 miljoonaa
- Muut ainakin 30 miljoonaa

28.90 luvun muut kunta-asiat

- Kuntatieto-ohjelman jatko 2 miljoonaa euroa

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos mielenkiinnosta!